

ni. Az utódok az állammal kötött szerződését sem respektálták. A városnak pedig sose volt, ma sincs művészeti politikája. Most, amikor a koporsója mellett visszagondolunk élete utolsó hónapjaira, úgy látjuk, mintha csak lézengett volna már. Be nem teljesedett álmok s a betevő falat kenyér után. Ezek az álmok okozhatták, hogy röviddel legutolsó betegsége előtt úgy látszott, mintha erőre kapott volna. Finom arcának korai ráncosodása megenyhült. Teste megint egyenesen

magasodott föl s betöltötte a csinos sötét ruhát s a feszesen tapadó fekete télikabátot. De kinos tépelődései a válságról s az inség-ről többé nem szüntek meg. Gyötörték a gondok megalázásai és a bizonytalanság. Az elmúlás rémével ő, az egykori életművész, soha meg nem szünt többé foglalkozni. Kutatta a Halál mi voltát. Mig most, megenyhülhetetlen csapására a nemzetnek és sajtó fájdalomra melegen érző barátainak, megismerhetette.

A város új tárgyalásokat kezd a 310 ezer dolláros kölcsön ügyében

A kölcsönügy érdekes részletei a pénzügyi és jogügyi bizottság hétfői ülésén

(A Délmagyarország munkatársától.) Nagy érdeklődés előzte meg a pénzügyi és jogügyi bizottság hétfőn délutánra összehívott együttes ülését, amelynek napirendjén a város 310 ezer dolláros kölcsönének konvertálása szerepelt. Ezt a kölcsönt, amely eredetileg 450.000 dollár volt, a város a Pesti Magyar Kereskedelmi Banktól és a Szeged-Csongrádi Takarékpénztártól vette fel függőkölcsön formájában. A kölcsön törlesztése megállapodás szerint történt és így a tartozás 1932 áprilisáig 310 ezer dollárra csökkent, amelynek felével a város a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknak, másik felével a Csongrádinak tartozik. 1932 áprilisában az érdekelt pénzintézetek nem hosszabbították meg a függőkölcsönt és az így a városnak egyösszegben vissza kellett volna fizetnie. A közbejött pénzügyi bonyodalmak és valutáris eltolódások miatt azonban a város nem fizetett, illetve később tőke és kamattörlesztés címén fizetett valamennyit és ezt a pénzintézet el is fogadta.

Időközben megkezdődött a dollárzuhanás. Az USA valutája, amelynek tőzsdei árfolyama 1932 áprilisában még 574 pengő volt, 370 pengőre esett. Már hónapokkal ezelőtt felmerült a terv, hogy

a városnak konvertálnia kellene a dollárkölcsönt,

fel kellene használnia a dollár árfolyamvesztéséből származó kedvező alkalmat, amely tartozásának több, mint egyharmadrésztől szabadíthatná meg. A kezdeményezés mégsem a városból, hanem a Pesti Magyar Kereskedelmi Banktól indult ki. A pénzintézet igazgatósága értesítette a város hatóságát, hogy hajlandó lenne tárgyalni a dollárkölcsön konvertálásáról, ha a város olyan ajánlatot tenné, hogy az intézet — ötpengős dollárárfolyam mellett tegyen ajánlatot a kölcsön konvertálására.

Meg is indultak a tárgyalások, amelyek — mint ismeretes — már hónapok óta tartanak, de a tárgyalásoknak konkrét eredményük nem volt. A pénzintézet kitarlott az ötpengős dollárkurzus mellett.

A tárgyalások a kulisszák mögött folytak

és azokról a nyilvánosság csak néha tudott meg egy-egy részletet, pedig — mint a pénzügyi és a jogügyi bizottság hétfői együttes ülésén kiderült — igen érdekes dolgok történtek. A város néhány héttel ezelőtt

újabb ajánlatot kapott a pénzintézettől — az eredeti ajánlatnál még kedvezőtlenebb feltételekkel.

A pénzintézet azt közölte, hogy ötpengős dollárkurzuson hajlandó konvertálni a dollárkölcsönt és azt egyesíteni a város egyéb a pénzintézettől felvett pengőkölcsöneivel, de nem — amint arról eredetileg szó volt — ötéves lejáratra, hanem éves lejáratra. Igaz ugyan, hogy kötelezné magát az így egyesített függőkölcsön évről-évre való meghosszabbítására és az is igaz, hogy a jelenlegi kamatot hajlandó csökkenteni egy százalékkal, de ezek a kedvezmények a pénzügyi bizottság egyhangú megítélése szerint eltörpülnek az óriási árfolyamkülönbség mellett.

Néhány nappal ezelőtt következett a legnagyobb meglepetés.

A város ügyvédi felszólítást kapott

dr. Bodnár Gézáról, a pénzintézet szegedi ügyészétől dollártartozásának haladéktalan rendezésére. Ez a felszólítás, a jogügyi bizottság tagjainak megállapítása szerint, veszedelmet nem jelent, mert a mai viszonyok között arra gondolni sem lehet, hogy a felszólítást keresetlélvél kövesse, de azért a felszólításnak mégis nagy jelentősége van. Annakidején ugyanis a pénzintézet igazgatósága értesítette a város hatóságát, hogy a várost megterhelte 570-es dollárkurzus alapon a dollárkölcsön teljes pengőértékével, miután a város a lejárt kölcsönt effektív dollárban nem fizette ki. Most viszont

A Slavisky-botrány szegedi érdekeltjei

(A Délmagyarország munkatársától.) A magyar optánskötvényekkel kapcsolatos Slavisky-botrány Franciaországban már olyan méreteket öltött, hogy párisi jelentések szerint a kormány lemondásával számolnak. Érdeklődünk aziránt, hogy a trianoni szerződés folytán román halárszélre jutott Szegeden vannak-e olyan birtokosok, akiknek a csalással kapcsolatban érdekelttségük van. Információnk szerint több optánsigénylőt dr. Grünert István ügyvéd képviselt. Az ügyvel kapcsolatban megkérdeztük dr. Grünert, aki kérdésünkre a következőket mondotta:

— Két szegedi és egy környékbeli optánsjogosult ügyfelem képviseletében még 1933 nyarán tárgyaltam a franciákkal. Egyik ügyfelem részére végleges megállapodást is létesítettem az optánskötvények eladására vonatkozólag, a másik két érdekelt részéről megállapodás létesíthető azért nem volt, mert ezek ügyében a párisi döntőbíró ítéletét még nem hozott. Budapesten két ízben tárgyaltam Bonnaur párisi ügyvéddel, Páris egyik parlamenti képviselőjével, aki a francia tőkecsoport megbízottja volt és aki ilyen minőségben többször hosszabb időt töltött Budapesten. A francia okiratokat vele szövegeztem meg, amelyeket a vevők részéről Serge Alexandre irt alá, akit azonban sohasem láttam és aki állítólag Slaviskyval azonos.

— Annak ellenére, hogy a párisiak budapesti megbízottja egy ismert, előkelő kormányfőtanácsos ügyvéd, mégis mielőtt a megállapodást létesítettük, a legkülönbözőbb helyeken informálódtam az optánskötvény vevőket illetően. A magyar kormány megbízottól és azon magyar országgyűlési képviselőtől, aki a döntőbíró előtt az optánsokat Párisban képviselte, azt az információt kaptam, hogy ez a francia tőkecsoport az egyetlen kéz, amely optánskötvényeket vásárol, eljárásuk a transzfer szempontjából is mindenképpen legális, engedélyezett. A kapott információk szerint a magyar hatóságok a legnagyobb előzetes közreműködéssel fogadták Bonnaur párisi képviselőt. Anikor ügyfelem a megállapodást létesítette, akkor már mintegy 40 magyar arisztokrata adta volt el ezeknek az optánskötvényeik. Tény, hogy érdeklődő ugyan volt a kötvények iránt, azon-

az ügyvédi felszólítólevélben a dollárkölcsön effektív dollárkölcsönként szerepel, ami a korábbi értesítés visszavonását jelenti jogi szempontból.

Ilyen előzmények után ült össze hétfőn délután dr. Tóth Béla főjegyző elnöklétével a pénzügyi és jogügyi bizottság. Az ülés fél öt órakor kezdődött és hét óráig tartott. A vitában részt vett a tagok legnagyobb része.

Dr. Dettre János szökölt fel elsőnek, jogi és pénzügyi szempontból foglalkozott a kérdéssel és megállapította, hogy pár esetén a város semmiféle veszedelem nem fenyegetheti, mert az érvényben levő törvények értelmében a bíróság csak effektív dollár fizetésére kötelezheti a várost, mivel azonban effektív dollárban a transzferrendelet értelmében nem fizethetne, a végrehajtás alkalmával a végrehajtás napján jegyzett dollárkurzus szerint a kölcsön pengőértékét hajtának be. Ezt a helyzetet ismernie kell a pénzintézetnek is, ezért javasolta, hogy a város ezen az alapon kezdjen új tárgyalást a pénzintézet vezetésével, mert az a meggyőződése, hogy sikerülni fog méltányos megegyezésre jutni.

Wimmer Fülöp elvileg nem kifogásolja az új tárgyalásokat, mivel azonban most már tisztán jogi kérdéssről van szó, azt javasolta, hogy a város ügyészsége a pénzintézet jogügyi osztályával tárgyaljon.

Résztvett ezután a vitában dr. Pap Róbert, dr. Kertész Béla, dr. Eisner Manó, Gál Miksa, dr. Schulz Károly, dr. Szekerke Lajos, Winkler Elemér és dr. Török Béla.

Dr. Tóth Béla főjegyző az elhangzott felszólalásokból megállapította, hogy a kettős bizottság a tárgyalások folytatását javasolja dr. Dettre János által meghatározott irányban azzal, hogy a tárgyalás eredményét a város hatósága annakidején közölje a bizottságokkal.

ban tekintettel a nemzetközi bizonytalan helyzetre, ezen bizonytalan értékű kötvényekért pénzt más nem adott sem előbb, sem azóta.

— A kötvényeket ugyanis a baseli Agrár alap még ki sem bocsátotta és ezek kiadása merőben bizonytalan, minthogy az érdekelt államok évek óta nem fizetik be a hágai egyezmény értelmében elvállalt kvótát az optánsalapba. Ebben a helyzetben a franciák ajánlata kétségtelenül kedvezőnek mulatkozott. Értesülésem szerint hatmillió pengőt tényleg ki is fizettek. Ügyfelem követelésének mintegy 20 százalékát kapta meg készpénzben, míg a harminc nap múlva esedékes második részletét már nem tudták teljesen kifizetni.

— Nyomban ezután, még a múlt év júliusában a szerződő Serge Alexandret és megbízottjait felhívtam fizetésre, a felhívás azonban eredménytelen volt. Egyidejűleg a magyar kormány megbízotttal együtt táviratilag óvást intéztünk a baseli agráralaphoz, amelyben a netán kibocsátandó kötvények kiszolgáltatása ellen tiltakoztunk. Az agráralap e tiltást tudomásul vette — úgy tudom —, a többi optáns ügyében is. Ekkor már Párisból rossz információk érkeztek Serge Alexandreről.

— Véleményem szerint a magyar optánsokat károsodás nem érheti — mondotta ezután dr. Grünert —, mert a franciák a megvett optánskötvények legfeljebb azon részét kaphatják meg, amit tényleg kifizettek, míg a ki nem fizetett hányadra eső kötvények a jogosult magyar optánsoknak lesznek kiadandók, ha ugyan kötvények kiadására egyáltalán sor kerül. Tudomásom szerint Szegeden is van néhány optánsjogosult és a környéken nagyobb számmal vannak olyanok, akiknek a birtokát a román állam igénybe vette. Ez is Trianon egyik átka, hogy dacára a nemzetközi szerződéseknek, bizonytalan, miként jutnak birtokaik ellenértékének töredékéhez a magyar igénylők.

Eddig szót a szegedi optánsok ügyét megvívó érdekes nyilatkozat. A jelenlegi helyzet szerint ugy a szegedi, mint a környéki optánsok a legnagyobb érdeklődéssel várják a nagyarányú botrány francia fejleményeit és a magyar illetékes fórumoknak az optánsok érdekében teendő intézkedéseit.